

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0261

Zpráva Komise o Srbsku za rok 2025

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. července 2026 o zprávě Komise o Srbsku za rok 2025 (2025/2255(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Srbsko na straně druhé¹, která vstoupila v platnost dne 1. září 2013,
- s ohledem na žádost Srbska o členství v EU ze dne 19. prosince 2009,
- s ohledem na stanovisko Komise ze dne 12. října 2011 k žádosti Srbska o členství v Evropské unii (COM(2011)0668), na rozhodnutí Evropské rady ze dne 1. března 2012 udělit Srbsku status kandidátské země a na rozhodnutí Evropské rady ze dne 28. června 2013 zahájit se Srbskem přístupová jednání,
- s ohledem na Bruselskou dohodu ze dne 27. února 2023 a na Ochridskou dohodu ze dne 18. března 2023 a na její prováděcí přílohu,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III)²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu³,
- s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady

¹ Úř. věst. L 278, 18.10.2013, s. 16, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/2013/490/oj.

² Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

³ Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>.

v Soluni ve dnech 19. a 20. června 2003,

- s ohledem na prohlášení přijatá na summitech EU a zemí západního Balkánu dne 17. května 2018 v Sofii a dne 6. května 2020 v Záhřebu,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin, kterou Srbsko ratifikovalo v roce 2001, a na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků Rady Evropy, kterou tato země ratifikovala v roce 2006,
- s ohledem na technický brífink Amnesty International ze dne 27. března 2025 s názvem „Srbsko: novináři sledovaní pomocí spywaru Pegasus“ (EUR 70/9186/2025), který dokumentuje sledování investigativních novinářů pomocí spywaru Pegasus,
- s ohledem na zprávu o Srbsku, kterou organizace Freedom House zveřejnila dne 19. března 2026 v rámci své zprávy Freedom in the World,
- s ohledem na světový index svobody tisku za rok 2025, který Reportéři bez hranic zveřejnili dne 2. května 2025,
- s ohledem na setkání vedoucích představitelů zemí západního Balkánu, které se konalo dne 1. července 2025 ve Skopje v Severní Makedonii a týkalo se plánu růstu pro západní Balkán,
- s ohledem na prohlášení přijaté na summitu EU a zemí západního Balkánu dne 17. prosince 2025,
- s ohledem na závěry předsednictví Rady ze dne 16. prosince 2025 o rozšíření,
- s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,
- s ohledem na závěry předsedy ze summitu o berlínském procesu ze dne 22. října 2025,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán“ (COM(2020)0641),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Nový plán růstu pro západní Balkán“ (COM(2023)0691),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2025 nazvané „Zpráva o právním státu 2025 – Stav právního státu v Evropské unii“ (COM(2025)0900) doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o právním státu 2025 – kapitola o stavu právního státu v Černé Hoře“ (SWD(2025)0931),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. listopadu 2025 nazvané Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2025 (COM(2025)0690)

doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným Zpráva o Srbsku za rok 2025 (SWD(2025)0755),

- s ohledem na první dohodu o zásadách, jimiž se má řídit normalizace vztahů mezi vládami Srbska a Kosova, ze dne 19. dubna 2013, na dohody ze dne 25. srpna 2015 a na probíhající dialog o normalizaci vztahů, jehož je EU zprostředkovatelem,
- s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě/Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (OBSE/ODIHR) o předčasných parlamentních a prezidentských volbách konaných dne 3. dubna 2022 v Srbsku, která byla zveřejněna dne 19. srpna 2022,
- s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise OBSE/ODIHR o předčasných parlamentních volbách v Srbsku konaných dne 17. prosince 2023, zveřejněnou dne 28. února 2024,
- s ohledem na závěry Evropské rady z prosince 2006, na závěry Rady z března 2020 a na závěry předsednictví Evropské rady ze zasedání v Kodani ve dnech 21.-22. června 1993 („kodaňská kritéria“),
- s ohledem na prohlášení zvláštních zpravodajů OSN ze dne 4. srpna 2025 o zásahu srbské vlády proti studentskému hnutí,
- s ohledem na článek 14 srbské ústavy týkající se ochrany národnostních menšin,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Srbsku, zejména na usnesení ze dne 22. října 2025 o polarizaci a zvýšené represi v Srbsku rok po tragédii v Novém Sadu⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. března 2026 o strategii rozšiřování EU,
- s ohledem na pracovní cestu Výboru pro zahraniční věci do Srbska, která se uskutečnila ve dnech 22.-24. ledna 2026,
- s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0163/2026),
- A. vzhledem k tomu, že rozšíření je hlavním nástrojem zahraniční politiky EU a strategickou geopolitickou investicí do dlouhodobého míru, stability, bezpečnosti a prosperity evropského kontinentu;
- B. vzhledem k tomu, že každá kandidátská země účastníci se procesu rozšiřování je hodnocena podle toho, jak úspěšně plní kodaňská kritéria, zda se hlásí ke společným evropským hodnotám a právům

⁴ Úř. věst. C, C/2026/2098, 29.4.2026, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2026/2098/oj>.

a jak je dodržuje, jak chrání menšiny a do jaké míry sladuje svou činnost se zahraniční a bezpečnostní politikou EU; vzhledem k tomu, že k čleství v EU nelze dospět žádnou zkratkou;

- C. vzhledem k tomu, že Srbsko musí vyvinout další úsilí o to, aby lépe sladilo svou zahraniční politiku se zahraniční a bezpečnostní politikou EU, neboť některá opatření, prohlášení a kontakty na vysoké úrovni, včetně účasti srbského prezidenta na vojenské přehlídce dne 9. května 2025 v Moskvě, jsou v rozporu s klíčovými zahraničněpolitickými postoji EU, zejména pokud jde o Rusko;
- D. vzhledem k tomu, že reformy spojené s Evropskou unií se v Srbsku v několika klíčových oblastech výrazně zpomalily nebo u nich došlo k obratu nazpět, zejména v základních prvcích přístupového procesu, jako je právní stát, základní práva a svoboda sdělovacích prostředků; vzhledem k tomu, že Komise konstatovala, že ve fungování demokratických institucí stále panují nedostatky; vzhledem k tomu, že dosud byly předběžně uzavřeny pouze dvě z 35 kapitol jednání;
- E. vzhledem k tomu, že v posledních letech vládnoucí koalice v Srbsku soustavně podrývá politická práva a občanské svobody, vyvíjí tlak na nezávislé sdělovací prostředky, akademickou obec, národnostní menšiny, politickou opozici a organizace občanské společnosti a současně systematicky oslabuje instituce a stírá hranice mezi politickými aktéry, státní mocí a sdělovacími prostředky;
- F. vzhledem k tomu, že Srbsko zůstává klíčovým bojištěm, na něž se zaměřují zahraniční dezinformační kampaně, zejména ze strany Ruska a Číny, které se snaží vytvářet protizápadní narativy, přičemž za vznikem a šířením mnoha takových narativů stojí i domácí subjekty; vzhledem k tomu, že ruská propagandistická média, jako je RT Balkán (dříve Russia Today) a Sputnik, působí v Srbsku bez omezení a mají významný vliv na utváření protiunijních a antidemokratických narativů a na jejich šíření v regionu; vzhledem k tomu, že tyto narativy jsou umocněny sdělovacími prostředky s celonárodní působností, které mají vazbu na stát;
- G. vzhledem k tomu, že podle nezávislého monitorování sdělovacích prostředků v roce 2024 se v rámci srbských sdělovacích prostředků nadále zhoršuje stav demokracie, jelikož více než 90 % vysílacího času vyhrazeného pro hlavní zpravodajské pořady na celostátních televizních stanicích je věnováno vládnoucí většině, která je vnímána převážně neutrálně nebo pozitivně, zatímco opozice má k dispozici méně než 10 % vysílacího času a je z velké části prezentována negativně;
- H. vzhledem k tomu, že v souladu s kapitolou 23 musí Srbsko prokázat skutečné zlepšení účinného uplatňování práv osob patřících k národnostním menšinám; vzhledem k tomu, že svoboda náboženského vyznání je jednou ze základních evropských hodnot

a základním lidským právem; vzhledem k tomu, že Srbsko je proto v souladu se svými mezinárodními a lidskoprávními závazky povinno tuto svobodu respektovat a zaručit ji všem osobám pobývajícím na jeho území;

- I. vzhledem k tomu, že v Srbsku panuje i nadále obtížná sociální situace; vzhledem k tomu, že podle UNICEF je Srbsko v evropském srovnání zemí s nižší úrovní rovnosti; vzhledem k tomu, že 13,6 % obyvatelstva se v roce 2024 potýkalo se závažnou materiální a sociální deprivací, míra ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením v roce 2023 činila 27,2 % a nezaměstnanost mladých lidí dosahovala úrovně 24,5 %; vzhledem k tomu, že zvláště ohrožení jsou i nadále lidé žijící na venkově;
- J. vzhledem k tomu, že hlavním obchodním partnerem Srbska zůstává EU, na niž v roce 2024 připadalo 58,3 % celkového zahraničního obchodu Srbska a je jeho hlavním zdrojem investic a největším poskytovatelem finanční pomoci; vzhledem k tomu, že EU je stále zdaleka největším zdrojem remitencí zasílaných Srby pracujícími v EU, je klíčovým a stabilním zdrojem příjmů pro mnoho srbských domácností a hraje významnou úlohu v hospodářství země;

Odhodlání přistoupit k EU

1. zdůrazňuje, že pokrok na cestě k přistoupení k EU, což je proces založený na skutečných výsledcích, je podmíněn plným respektováním hodnot EU a dodržováním demokracie, právního státu a základních práv, které jsou zakotveny v kodaňských kritériích; zdůrazňuje, že to předpokládá nejen přijetí reforem, ale také jejich důkladné a úplné provedení, neboť přetrvávající rozdíly mezi sbližováním právních předpisů a jejich účinným prováděním jsou i nadále tím, co pokrok Srbska zpomaluje; zdůrazňuje, že cesta každé země k integraci do EU musí být posuzována samostatně a že žádná země by neměla být spojována s jinou nebo považována za součást balíčku; zdůrazňuje, že v oblasti hodnot a základních zásad EU nelze činit žádné kompromisy, neboť přistoupení k EU je technickým a politickým procesem;
2. konstatuje, že podle zprávy Komise za rok 2025 byla doporučení, která Komise Srbsku adresovala, do určité míry připravena a částečně provedena; vyjadřuje však politování nad tím, že hlavní závazky Srbska uvedené v jeho pracovním dokumentu z listopadu 2024, který se zabývá zbývajících překážkami bránícími otevření tematického okruhu 3, zůstávají z velké části nesplněny; vyjadřuje v této souvislosti politování nad štvavou rétorikou, k níž se v poslední době uchyluje vláda vůči zemím, které nepodpořily otevření tematického okruhu 3;
3. zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat přísné a spravedlivé podmínky, aby byla zachována důvěryhodnost procesu rozšíření, a zároveň musí

být tam, kde je to namístě, uznáno reformní úsilí;

4. připomíná, že Srbsko deklarovalo členství v EU jako svůj strategický cíle, nicméně konstatuje, že deklarované závazky se často nepromítají do praxe, jak se například ukázalo, když se nejvyšší představitelé Srbska nezúčastnili summitu EU a západního Balkánu v prosinci 2025; zdůrazňuje, že tento přetrvávající nesoulad vyžaduje, aby Srbsko svou evropskou trajektorii vyjasnilo; vyzývá Srbsko, aby poskytlo hmatatelný důkaz, že se nadále hlásí k hodnotám a normám EU, a aby jednalo v plném souladu se svým závazkem k členství v EU;
5. opět připomíná strategický význam západního Balkánu v dnešním geopolitickém kontextu pro bezpečnost a stabilitu EU jako celku; poukazuje na to, že Srbsko má vzhledem ke své rozloze a svému geopolitickému postavení přímý dopad na celkovou stabilitu regionu; odsuzuje proto snahu Srbska o vytvoření sféry vlivu a jeho činnosti narušující svrchovanost okolních zemí;
6. opakuje, že je naléhavě nutné, aby Srbsko jasně a důsledně prokázalo svou geopolitickou orientaci na EU, mimo jiné plným sladěním se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU (SZBP), zejména s omezujícími opatřeními, která EU přijala v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině, a vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že Srbsko dosud nepostupuje plně v souladu se SZBP; vyjadřuje politování nad tím, že pokud jde o sladění se SZBP, patří Srbsko ke kandidátským zemím s nejhoršími výsledky; konstatuje, že nedostatečné sladění Srbska se zahraniční politikou EU, včetně nepřijetí omezujících opatření, je v rozporu s jedním ze specifických cílů stanovených v článku 3 nařízení o nástroji pro reformy a růst⁵; opakuje svůj názor, že plný soulad zůstává nezpochybnitelným požadavkem pro přistoupení; považuje za pozitivní, že se Srbsko nedávno připojilo k rozhodnutím Rady (SZBP) 2026/438⁶ a (EU) 2025/490⁷, opakuje však, že selektivní soulad není dostačující;
7. vyjadřuje politování nad tím, že Srbsko dosud má úzké vazby na

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu (Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>).

⁶ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2026/438 ze dne 23. února 2026, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2022/266 o omezujících opatřeních v reakci na nezákonné uznání nezávislosti, okupaci či anexi určitých území Ukrajiny, která nejsou pod kontrolou vlády, Ruskou federací (Úř. věst. L, 2026/438, 23.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2026/438/oj>).

⁷ Rozhodnutí Rady (EU) 2025/490 ze dne 18. února 2025 o uzavření Dohody o účasti Chorvatské republiky v Evropském hospodářském prostoru a tří souvisejících dohod jménem Evropské unie (Úř. věst. L, 2025/490, 18.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/490/oj>).

Rusko a dále prohlubuje vzájemné partnerství, což vyvolává obavy ohledně jeho strategické orientace a znevěrohodňuje jeho cestu k členství v EU; zdůrazňuje, že evropské směřování Srbska vyžaduje, aby Srbsko učinilo jasnou strategickou volbu; zdůrazňuje, že politika vyvažování mezi EU a dalšími geopolitickými aktéry je neslučitelná s politickou důvěrou očekávanou od kandidátské země; vyzývá srbské orgány, aby upustily od veřejných vyjádření a kroků, které jsou v rozporu s klíčovými postoji EU v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky;

8. je hluboce znepokojen investicemi, které v Srbsku provádějí Rusko a Čína, a jejich rostoucím vlivem na politické a hospodářské procesy v regionu; odsuzuje návštěvu ministra pro hospodářský rozvoj Ruské federace, který je na sankčním seznamu EU, v Bělehradě v březnu 2026; vyzývá k okamžitému uzavření tzv. Rusko-srbského humanitárního centra v Niši, které ruská vojenská zpravodajská služba GRU používá jako základnu pro své operace z kandidátské země, a naléhavě vyzývá Srbsko, aby ukončilo veškerou vojenskou spolupráci s Ruskem, neboť to vyvolává legitimní otázky ohledně strategické orientace Srbska a jeho souladu s bezpečnostními zájmy EU; odsuzuje ruské zahraniční vměšování v Srbsku; připomíná, že Srbsko je aktivně využíváno jako regionální platforma k šíření dezinformačních a misinformačních kampaní v celém regionu západního Balkánu;
9. vyjadřuje znepokojení nad tím, že Srbsko nadále buduje své vojenské kapacity, a současně se uchyluje ke stále nepřátelštější rétorice vůči sousedním zemím a prohlubuje svou bezpečnostní a obrannou spolupráci s Čínou, včetně cvičení speciálních jednotek, rozšiřování strategických dohod a rostoucího užívání čínských bezpečnostních a sledovacích technologií; důrazně odsuzuje skutečnost, že Srbsko nedávno zakoupilo čínské balistické rakety CM-400AKG typu vzduch-země; upozorňuje na to, že srbské výdaje na zbrojení mají vliv na regionální bezpečnostní rovnováhu a narušují dobré sousedské vztahy s okolními členskými státy NATO; zdůrazňuje, že tyto vojenské zakázky jsou v rozporu se SZBP EU a vyvolávají závažné otázky ohledně geopolitické orientace Srbska; zdůrazňuje, že hlavní veřejné zakázky v oblasti obrany od strategických konkurentů EU z autoritářských států musí být zcela transparentní a vyžadují pečlivé posouzení důsledků pro regionální stabilitu, interoperabilitu a deklarovanou evropskou orientaci Srbska; se znepokojením bere na vědomí nedávno uzavřené memorandum o spolupráci mezi srbskou vládní stranou a čínskou komunistickou stranou, které vyvolává další otázky ohledně strategického závazku Srbska pokračovat ve své cestě do EU;
10. odsuzuje skutečnost, že Srbsko se stalo základnou pro ruské zpravodajské služby, které provádějí sabotážní akce v Evropě; vyjadřuje vážné znepokojení nad důvěryhodnými zprávami, které naznačují, že Srbsko se stalo klíčovým operačním centrem pro ruské

hybridní a destabilizační činnosti v Evropě; bere na vědomí zejména doložené případy, kdy osoby najaté a financované subjekty spojenými s ruskými zpravodajskými službami prováděly koordinované provokace a jiné aktivity, jejich cílem bylo vyvolávat etnické a náboženské napětí v členských státech EU; dále bere na vědomí zprávy o organizovaných sítích působících ze srbského území, včetně výcviku a nasazení jednotlivců k provádění destabilizačních akcí v jiných evropských zemích a v sousedství EU; vyzývá srbské orgány, aby přijaly okamžitá a účinná opatření k vyšetřování, prevenci a stíhání těchto činností;

11. vyjadřuje politování nad tím, že se Srbsko zdrželo hlasování o rezoluci Valného shromáždění OSN z února 2026 na podporu spravedlivého a trvalého míru na Ukrajině; domnívá se, že tento srbský postoj dále oslabuje důvěru ve strategický závazek Srbska k evropské cestě;
12. vyjadřuje znepokojení nad tím, že Srbsko má i nadále status pozorovatele v Parlamentním shromáždění Organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti, což je bezpečnostní struktura vedená Ruskou federací, a pokračuje v provádění dohody o volném obchodu s Euroasijskou hospodářskou unií;
13. lituje, že Srbsko dosáhlo jen omezeného nebo vůbec žádného pokroku při plnění kritérií pro členství v EU v mnoha dalších kapitolách jednání; bere na vědomí, že byl zřízen operační tým, který má urychlit provádění reforem souvisejících s EU; vyzývá Srbsko, aby podnikalo konkrétní a komplexní kroky, které by prokazovaly odhodlání země provádět reformy nezbytné pro členství v EU; opakuje, že přístupová jednání se Srbskem by měla pokračovat až poté, co Srbsko zajistí soulad se sankcemi EU vůči Rusku, a na základě měřitelného a udržitelného pokroku v tematickém okruhu týkajícím se základních zásad, zejména pokud jde o právní stát, svobodné a spravedlivé volby, boj proti korupci a organizované trestné činnosti, nezávislost soudnictví, svobodu sdělovacích prostředků, reformu veřejné správy a fungování demokratických institucí; vyzývá Komisi, aby důsledně uplatňovala zásadu „základní zásady na prvním místě“ a aby každou významnou regresi zohlednila v tempu a intenzitě finanční podpory poskytované v rámci předvstupních nástrojů;
14. opakuje, že přistoupení k EU je celospolečenský proces, a vyzývá srbskou vládu, aby mezi srbským obyvatelstvem propagovala význam a přínosy přistoupení k EU, finanční podporu EU a reformy související s přistoupením; vyzývá EU a její orgány, aby posílily svou komunikační a informační činnost v Srbsku s cílem lépe poukazovat na dopad a přínosy unijní podpory;
15. znovu vyzývá Srbsko, aby dosáhlo věrohodného pokroku a zvýšilo úsilí o řešení zahraniční a domácí manipulace s informacemi

a vměšování, včetně dezinformací a protiunijní a protizápadní rétoriky, které mají negativní dopad i mimo území Srbska v celém regionu;

16. vyjadřuje politování nad tím, že podpora členství v EU je v Srbsku nízká, což je způsobeno tím, že vládou kontrolované sdělovací prostředky a někteří vyšší státní činitelé a členové vládnoucí strany, a to i na nejvyšší úrovni, již řadu let šíří manipulativní protiunijní narativy; vyzývá Srbsko, aby bojovalo proti dezinformacím, včetně dezinformací o ruské agresi vůči Ukrajině, a zejména aby ukončilo své vlastní státem podporované dezinformační kampaně a zároveň prosazovalo konzistentní a konstruktivní evropské směřování; vyzývá EU, aby intenzivněji spolupracovala se srbskými nevládními organizacemi s cílem posílit demokratickou odolnost a bojovat proti hybridním hrozbám; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že v srbských sdělovacích prostředcích se nadále šíří konzistentní a systematické protizápadní narativy, kdy je EU zobrazována převážně v negativním světle, zatímco Rusko, Čína a stále více i Spojené státy jsou prezentovány pozitivně;
17. se zvláštním znepokojením bere na vědomí zjištění Komise, že Srbsko nepřijalo žádná opatření proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování; vyzývá Srbsko, aby neprodleně přijalo a provedlo komplexní vnitrostátní rámec pro demokratickou odolnost, včetně jasných institucionálních povinností, pravidelného zveřejňování zpráv a ochrany nezávislých orgánů dohledu; vybízí EU, aby posílila svou strategickou komunikaci a přítomnost v Srbsku s cílem bojovat proti narativům namířeným proti EU; vyzývá srbské orgány, aby tyto činnosti vyšetřily a rozbily veškeré dezinformační sítě působící na jeho území a aby posílily spolupráci s členskými státy EU a partnerskými zeměmi v boji proti hybridním hrozbám a zahraničnímu vměšování; naléhavě vyzývá Komisi, aby tyto online platformy žádala o vysvětlení, proč byla pozastavena řada profilů sdělovacích prostředků, o nichž je známo, že kritizují srbskou vládu;
18. důrazně odmítá veškerá tvrzení srbských představitelů, podle nichž se EU a některé její členské státy od listopadu 2024 podílely na pořádání studentských protestů s cílem vyvolat „barevnou revoluci“; vyjadřuje politování nad tím, že nejvyšší státní úředníci aktivně šíří konspirační teorie o tom, že zhroucení přístřešku je aktem sabotáže nebo teroristickým útokem páchaným a podporovaným členskými státy EU; znovu důrazně odsuzuje nezákonné zatčení a vyhoštění občanů EU, kteří svými prohlášeními podpořili protestující studenty; stejně tak odmítá nepodložená tvrzení srbských orgánů, že Chorvatsko zasáhlo do konání místních voleb v březnu 2026 a účastnilo se jich; odsuzuje všechna tato nepravdivá tvrzení;
19. odsuzuje nepřijatelné chování, urážky, očerňování a nenávistnou rétoriku namířenou proti poslancům Evropského parlamentu a dalším politickým aktérům, včetně členů mise Výboru pro

zahraniční věci do Srbska v lednu 2026; vyjadřuje v této souvislosti politování nad prohlášeními srbského prezidenta ze září 2025, v nichž se hanlivě zmiňuje o poslancích Evropského parlamentu;

20. opakuje své znepokojení nad smířlivým přístupem Komise vůči Srbsku s ohledem na již rok trvající ústup této země od zásad právního státu, demokracie a dodržování základních práv, jakož i na její destabilizující vliv na celý region; naléhavě vyzývá Komisi, aby prosazovala základní hodnoty EU tím, že bude vůči Srbsku používat jasnější formulace a bude se důsledně zabývat jeho závažnými nedostatky, malým pokrokem a dokonce zhoršováním situace; vítá počáteční zlepšení, kterého dosáhl komisař pro rozšíření při řešení nedostatků Srbska, a ohlášené pozastavení finančních prostředků vyčleněných pro Srbsko v souvislosti s legislativními reformami; varuje před možnými systematickými pokusy Srbska bránit zrychlenému pokroku sousedních zemí na cestě k členství v EU, zejména v souvislosti s jeho vlastní stagnací na cestě k přistoupení; vyzývá Srbsko, aby svou vízovou politiku více sladilo s unijním seznamem třetích zemí, jejichž státní příslušníci potřebují vízum;

Demokracie a právní stát

21. vyjadřuje znepokojení nad prohlubující se politickou krizí v Srbsku na pozadí masových protestů, které probíhají po celém Srbsku od listopadu 2024 a které odrážejí reakci srbského lidu na systémovou korupci a nedostatek odpovědnosti a transparentnosti v zemi; konstatuje, že za klíčové faktory, které k této situaci přispívají, označila zjišťovací mise Parlamentu v lednu 2026 rostoucí polarizaci, omezený parlamentní dialog a oslabenou důvěru v instituce; vyjadřuje znepokojení nad tím, že korupce je stále v mnoha oblastech rozšířená a že pokrok v této oblasti vyžaduje silnou politickou vůli stejně jako důraznou reakci trestního soudnictví na korupci na vysoké úrovni;
22. se znepokojením konstatuje, že Srbsko zaznamenalo nejhorší výsledky za dvě desetiletí v indexu vnímání korupce organizace Transparency International za rok 2025; považuje to za další varovný signál, že instituce jsou slabé a podléhají nedostatečné kontrole; vítá přijetí národní protikorupční strategie na období 2024–2026; vyzývá srbské orgány, aby zajistily plné dodržování doporučení srbské Rady pro boj proti korupci; vyjadřuje znepokojení nad nezávislostí srbského Úřadu pro předcházení korupci;
23. konstatuje, že vyšetřování související se zřícením přístřešku na železniční stanici Novi Sad v roce 2024 stále probíhá, a vyjadřuje politování nad tím, že nedošlo k žádnému významnému pokroku; vyjadřuje politování nad tím, že o vyšetřování není k dispozici dostatek informací, z oficiálních míst přicházejí protichůdné výroky a je možné, že došlo k manipulaci nebo nedbalostem při shromažďování důkazů; důrazně odsuzuje veškeré nepřipustné

ovlivňování, kterému čelí státní zastupitelství pověřené tímto případem; znovu vyzývá k plné transparentnosti, vyvození odpovědnosti a nezávislosti soudního řízení;

24. opakuje, že tragédie v Novém Sadu odhalila další strukturální nedostatky v srbské veřejné správě, transparentnosti, odpovědnosti a právním státu, které jsou i nadále pro každou kandidátskou zemi usilující o členství v EU zásadními oblastmi reformy; upozorňuje na to, že státní zakázky jsou opakovaně zadávány čínským podnikům, které postrádají dostatečnou transparentnost, veřejnou kontrolu a odpovědnost, a zdůrazňuje, že je třeba zajistit plný soulad s normami a zásadami EU pro zadávání veřejných zakázek;
25. věří, že nejlepším způsobem řešení politické krize v Srbsku jsou skutečně svobodné a spravedlivé volby; vyzývá k úplnému, transparentnímu a inkluzivnímu provádění všech doporučení mise ODIHR a zdůrazňuje, že to vyžaduje mimo jiné ukončení nátlaku na voliče, včetně zastrašování a kupování hlasů, účinnou prevenci zneužívání veřejných a administrativních zdrojů, zajištění rovných podmínek pro všechny politické aktéry, řešení předpojatosti sdělovacích prostředků a ukončení beztrestnosti za volební nesrovnalosti a související trestné činy, jak opakovaně zdůraznily ODIHR a Komise;
26. důrazně odsuzuje nepřátelskou atmosféru, které vznikla při místních volbách konaných v deseti obcích dne 29. března 2026, kdy pozorovatelské mise hlásily mnoho násilných incidentů, hrozeb a nesrovnalostí při hlasování, včetně zastrašování a nátlaku na voliče, útoků na novináře, studenty, aktivisty a pozorovatele, násilí v okolí volebních místností, paralelních volebních seznamů a záznamů voličů, kupování hlasů, přivážení voličů z jiných měst, razíí v kancelářích opozičních stran, zneužívání administrativních zdrojů a nerovných podmínek; vyzývá vnitrostátní orgány, aby vyvodily odpovědnost prostřednictvím rozhodného, důkladného a transparentního vyšetřování; konstatuje, že vysoká volební účast je pozitivním signálem občanské angažovanosti; zdůrazňuje, že svobodné a spravedlivé volby vyžadují účinnou ochranu volebního informačního prostředí před skrytým ovlivňováním, koordinovanými dezinformacemi a zneužíváním strukturálních výhod ze strany zavedených subjektů; odsuzuje atmosféru všudypřítomného násilí a zastrašování, která je pravidelně pozorována během volebních období v Srbsku, kde novináři i občané čelí systematickým obstrukcím, fyzickým hrozbám a přímým útokům, což představuje závažné zhoršení demokratického prostředí, přičemž donucovací orgány v mnoha případech nezasahují;
27. opakuje své výzvy k důslednému a úplnému provedení zákona o jednotném seznamu voličů, včetně dodržování zákonných lhůt a zajištění plné a účinné spolupráce všech příslušných státních institucí při kontrole tohoto seznamu; připomíná, že zlepšení

seznamu voličů zůstává klíčovým doporučením ODIHR a předpokladem pro důvěryhodné volby; zdůrazňuje, že řádné provádění těchto opatření má zásadní význam pro zajištění důvěry veřejnosti v přesnost a integritu seznamu voličů, a tím i důvěry veřejnosti ve volební proces;

28. vyjadřuje politování nad zvýšeným násilím, fyzickými útoky, nezákonným sledováním a zastrašováním novinářů, které vyvrcholilo během místních voleb v březnu 2026 a které spáchali maskovaní útočníci; vyzývá k většímu vyvozování odpovědnosti a stíhání útočníků; připomíná význam svobody tisku pro kandidátské země EU;
29. je znepokojen nárůstem zahraničních manipulací s informacemi a vměšováním a zahraničních kybernetických operací a zasahování do demokratických volebních procesů v Srbsku;
30. se znepokojením bere na vědomí probíhající redakční změny ve sdělovacích prostředcích a odsuzuje zvýšený tlak na zbývající nezávislé provozovatele vysílání v rámci širšího procesu ovládnutí sdělovacích prostředků; odsuzuje pokračující provoz RT Balkan a Sputnik Srbija, který je využíván k šíření proruských narativů a dezinformací v celém regionu západního Balkánu; připomíná, že tyto sítě jsou využívány k obcházení evropských sankcí vůči Rusku; naléhavě vyzývá srbské orgány, aby bojovaly proti hybridním hrozbám a jednaly v plném souladu s rozhodnutím Rady o pozastavení vysílání stanic Sputnik a RT;
31. vyjadřuje vážné znepokojení nad změnami, které Národní shromáždění přijalo dne 28. ledna 2026 a kterými se mění klíčové zákony v rámci naléhavého postupu bez veřejné konzultace, zapojení soudních orgánů nebo náležitého odůvodnění; zdůrazňuje, že se jedná o další vážný krok zpět na cestě Srbska k přistoupení k EU, neboť se tím dále oslabuje nezávislost soudů a autonomie státního zastupitelství; vyjadřuje politování nad tím, že již byly provedeny tzv. „Mrdičovy zákony“ a byly zrušeny pozice státních zástupců pro organizovanou trestnou činnost (TOOK), čímž byl fakticky negován pokrok při reformách soudnictví, které proběhly od ústavní reformy z roku 2022, takže výzva k jejich pozdějšímu zrušení již není aktuální; bere na vědomí, že provádění těchto změn bylo zastaveno; vyzývá k jejich naléhavé revizi, která bude plně v souladu s doporučeními stanoviska Benátské komise, a naléhavě vyzývá srbské orgány, aby předložily jasný harmonogram pro obnovení záruk nezávislosti soudnictví; naléhavě vyzývá Komisi, aby v souvislosti s přijatými změnami zastavila další vyplácení finančních prostředků Srbsku v rámci Nástroje pro reformy a růst pro západní Balkán;
32. vyjadřuje vážné znepokojení nad nedostatečnou kontinuitou účinné spolupráce Srbska s Agenturou Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust), neboť Srbsko včas nejmenovalo styčného státního zástupce, což vedlo k dočasnému uzavření jeho

styčného úřadu a negativně ovlivnilo probíhající spolupráci a údajně zablokovalo nebo ovlivnilo více než 200 případů; bere na vědomí opětovné jmenování styčného státního zástupce Eurojustu a naléhavě vyzývá Srbsko, aby pokračovalo v řádné justiční spolupráci a považovalo justiční spolupráci s agenturami EU za základní povinnost podmiňující přistoupení; vyzývá srbské orgány, aby zajistily plné a důsledné zapojení jako podmínku pro další vyplácení finančních prostředků;

33. dále vyjadřuje znepokojení nad nárůstem případů nepřípustného ovlivňování soudnictví v Srbsku, včetně veřejných útoků na soudce a státní zástupce, politických prohlášení oslabujících jejich nezávislost a pokusů o vyvíjení tlaku na ně institucionálními a legislativními prostředky; varuje, že tyto praktiky mohou mít odrazující účinek na nezávislé rozhodování a dále oslabovat důvěru veřejnosti v soudní systém; zdůrazňuje, že nezávislost soudnictví musí být účinně chráněna jak v právních předpisech, tak v praxi; vyzývá srbské orgány, aby se zdržely jakýchkoli kroků nebo rétoriky, které by mohly ohrožovat nezávislost soudnictví, a aby zajistily bezpečné a příznivé prostředí pro soudce a státní zástupce, aby mohli vykonávat své povinnosti bez nátlaku; odsuzuje skutečnost, že se srbští úředníci uchylují k výroků podněcujícím k násilí;
34. vyjadřuje znepokojení nad přetrvávajícími náznaky zmocňování se státu, včetně nepatřičného politického vlivu na klíčové instituce, regulační orgány a veřejnou správu; zdůrazňuje, že posílení institucionální nezávislosti a odpovědnosti má zásadní význam pro obnovení důvěry veřejnosti a pokrok na evropské cestě;
35. se znepokojením konstatuje, že předepsaná ústavní úloha a nestrannost úřadu prezidenta jsou dále oslabovány neustálou kampaní a stranickým aktivismem, mimo jiné prostřednictvím kandidátních listin pro místní volby, které nesou prezidentovo jméno; odsuzuje zneužívání veřejných funkcí a veřejných prostředků pro stranicko-politické účely ve prospěch vládnoucí strany, mimo jiné k volební kampani a mobilizaci voličů, což v konečném důsledku vede ke stírání hranic mezi státem a vládnoucí stranou;
36. vyjadřuje politování nad tím, že přerušení parlamentní činnosti spolu s trvalým způsobem kampaně a vysokou polarizací přispívá k nedostatečné funkčnosti Národního shromáždění; znovu připomíná, že je připraven prostřednictvím stávajících nástrojů a iniciativ Evropského parlamentu na podporu demokracie podporovat Národní shromáždění a jeho poslance při demokratických procesech Srbska na jeho evropské cestě, včetně řádného fungování parlamentu v souladu s jeho jednacím řádem; vybízí k dalšímu posílení parlamentního dialogu mezi EU a Srbskem a ke konstruktivní spolupráci s Parlamentním výborem pro stabilizaci a přidružení působícím v EP;

37. vyjadřuje hluboké znepokojení nad systémovými problémy, na něž upozornily studentské i další protesty v Srbsku, jako jsou otázky týkající se občanských svobod, dělby moci, korupce, ochrany životního prostředí, institucionální a finanční transparentnosti, zejména v souvislosti s projekty infrastruktury;
38. vyjadřuje hluboké znepokojení nad přijetím lex specialis a následným „autentickým výkladem“ zákona týkajícího se modernistického komplexu Generalštab v Bělehradě, který fakticky převažuje nad právním rámcem pro ochranu kulturního dědictví a podkopává právní jistotu; zdůrazňuje, že tato legislativní opatření ad hoc oslabují právní stát, předvídatelnost práva a celkovou integritu právního systému; vyzývá srbské orgány, aby tato opatření zrušily a zajistily plný soulad s ústavními zákony a legislativou v oblasti ochrany kulturního dědictví a plánování;
39. připomíná, že podle ústavy měl být zákon o financování autonomní oblasti Vojvodina přijat do konce roku 2008; vybízí proto vládu, aby tuto záležitost bez dalšího odkladu předložila parlamentu;

Základní svobody a lidská práva

40. znovu opakuje, že podporuje základní právo všech obyvatel Srbska, včetně studentů, svobodně vyjadřovat své názory a pokojně protestovat, a to i s cílem požadovat odpovědnost a demokratické reformy přímo spojené s právním státem, jakož i soulad země se zásadami a hodnotami EU;
41. odsuzuje skutečnost, že pokojní demonstranti, studenti, aktivisté a novináři byli v uplynulém roce vystaveni celé řadě represivních opatření, včetně nepřiměřeného použití síly a policejního násilí, svévolného zadržování a zatýkání, politického vyhnání, nezákonného sledování, obtěžování a zastrašování na internetu na základě pohlaví, včetně šíření intimního materiálu bez souhlasu, zneužívání osobních údajů z veřejných rejstříků k odvetným opatřením proti pokojným demonstrantům, a dalších forem zastrašování a případů neoprávněného vyhoštění; vyzývá k cíleným sankcím proti osobám odpovědným za závažné a systematické porušování práva a lidských práv v Srbsku;
42. odsuzuje vlnu násilí, kterou rozpoutaly neformální gangy s úzkými vazbami na vládnoucí stranu, které působí zcela beztrestně a útočí na demonstranty; vyzývá srbské orgány, aby zajistily ochranu účastníků pokojných protestů;
43. vyzývá k urychlenému, nestrannému a transparentnímu vyšetřování všech obvinění ze zbytečného a nepřiměřeného použití síly a nezákonného sledování demonstrantů; vyzývá orgány, aby přestaly útočit na jednotlivce kvůli jejich legitimním činnostem a aby zajistily plné dodržování politických práv;

44. je i nadále hluboce znepokojen zprávami, s nimiž přišly mimo jiné Amnesty International a SHARE Foundation, podle nichž srbské orgány používají nezákonný špionážní software, jako je Pegasus, ke sledování aktivistů, novinářů, členů občanské společnosti a občanů, a je hluboce znepokojen tím, že státní orgány ani nezávislé instituce v oblasti dohledu na tyto případy používání špionážního softwaru adekvátně nereagovaly; vyzývá srbskou vládu, aby tyto praktiky okamžitě ukončila, důkladně vyšetřila všechny případy a stíhala odpovědné osoby; naléhavě vyzývá Komisi, aby na tyto incidenty reagovala a naléhala na srbské orgány, aby zajistily úplné a nezávislé vyšetřování; důrazně odsuzuje nepřijatelná prohlášení srbského ministra pro informace a telekomunikace ze dne 4. dubna 2026 týkající se policejního násilí vůči občanům; vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že proti investigativním novinářům a aktivistům občanské společnosti jsou využívány strategické žaloby proti účasti veřejnosti;
45. vyjadřuje hluboké znepokojení nad věrohodnými tvrzeními o použití akustické zbraně proti pokojným demonstrantům; konstatuje, že nedošlo k rychlému a transparentnímu vyšetření incidentu; připomíná prozatímní opatření Rady Evropy z dubna 2025 týkající se ochrany demonstrantů a zdůrazňuje, že neprošetření těchto obvinění může představovat porušení Evropské úmluvy o lidských právech; vyzývá srbské orgány, aby provedly okamžité a nestranné vyšetřování a zajistily odpovědnost; konstatuje, že Srbsko nakupuje čínský hardware a software za snížené ceny s cílem posílit dohled nad svými občany, zejména zavedením rozsáhlých systémů kamerového dohledu a pokročilého rozpoznávání obličeje ve veřejných prostorách prostřednictvím spolupráce s Huawei v rámci projektu „Bezpečné město“ prováděného v Bělehradě; vyjadřuje vážné znepokojení nad zprávami o tom, že srbské orgány využily předvstupní finanční prostředky EU k pořízení biometrického a forenzního softwaru od ruské společnosti Papillon, které podléhá unijním sankcím; vyzývá Komisi, aby zajistila plný soulad s omezujícími opatřeními EU ve všech programech financovaných EU; vyjadřuje politování nad zastrašovací kampaní srbských orgánů proti pokojným studentům, novinářům a aktivistům, která se opírá o kontroverzní zprávu ruské Federální bezpečnostní služby (FSB) nepravdivě obviňující demonstranty z používání zvukového děla během protestu na náměstí Slavija v Bělehradě dne 15. března 2025; zdůrazňuje, že využívání strachu jako zbraně k potlačování občanského disentu je zcela nepřijatelné a neslučitelné se základními hodnotami EU; ostře odsuzuje poslední útoky nejvyšších srbských představitelů na poslance Evropského parlamentu, včetně falešných obvinění, že šířili lži, a zavádějících informací týkajících se protestu;
46. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zintenzivněním slovních útoků, pomlouvačných kampaní a nátlaku na organizace občanské společnosti, které se zasazují o právní stát; dále vyjadřuje znepokojení nad tím, že organizace občanské společnosti v Srbsku

čelí stále větším problémům, včetně restriktivních podmínek, omezeného financování, policejních razíí a dalších forem zastrasování ze strany státních orgánů; zdůrazňuje, že je nutné vytvořit podmínky, které by dynamickým místním organizacím občanské společnosti umožňovaly inkluzivně a smysluplně se podílet na tvorbě politik, včetně procesu evropské integrace; vyzývá orgány, aby zajistily bezpečné prostředí pro svobodné fungování občanské společnosti a aby se zdržely jakýchkoli kroků, které oslabují jejich nezávislost a práci; odsuzuje zhoršení pracovních podmínek novinářů a sdělovacích prostředků; naléhavě vyzývá Srbsko, aby přestalo upouštět od svobody projevu; se znepokojením konstatuje, že Srbsko dosáhlo v roce 2025 historicky nejnižšího hodnocení na světovém indexu svobody tisku, v němž umístilo na 96. místě ze 180 zemí, což ho řadí na druhé nejhorší místo v Evropě;

47. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že slovní útoky nejvyšších politických představitelů vytvářejí nepřátelské prostředí vůči nezávislým sdělovacím prostředkům a jednotlivým novinářům; vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že v uplynulém roce došlo ke zvýšení počtu zaznamenaných útoků na novináře v kombinaci s klesající mírou trestního stíhání a soudních rozhodnutí, což podporuje beztrestnost; poukazuje na přetrvávající strukturální problémy s vlastnictvím sdělovacích prostředků, nedostatečný regulační dohled a neexistenci skutečné plurality sdělovacích prostředků; se znepokojením bere na vědomí koncentraci vlastnictví sdělovacích prostředků a nepřiměřený vliv provládních médií, což omezuje pluralitu a přispívá k šíření dezinformací; vyzývá srbské orgány, aby zajistily skutečně nezávislé a rozmanité mediální prostředí v souladu s evropskými normami;
48. s velkým znepokojením konstatuje, že srbský Regulační orgán pro elektronická média (REM) nadále není schopen efektivně fungovat, protože dosud nemá legitimní a funkční radu nezávislou na politickém vměšování; připomíná, že Národní shromáždění již druhý rok po sobě nevolilo členy rady REM; zdůrazňuje, že pokračující ochromení Regulačního orgánu pro elektronická média podkopává regulační dohled v období zvýšené politické polarizace; připomíná, že Komise opakovaně poukazuje na to, že pokud má být zaručena pluralita sdělovacích prostředků, musí být mechanismus REM funkční a nezávislý; zdůrazňuje, že je zcela nezbytné, aby byla zajištěna nezávislost a účinné fungování REM; vítá účast organizací občanské společnosti, profesních sdružení a dalších oprávněných navrhovatelů v inkluzivním výběrovém řízení, a to navzdory nesrovnalostem a procesním porušením, a domnívá se, že tato účast zdůrazňuje, že je potřeba tento výsledek procesu uznat, aby bylo možné odstranit důvody pro stažení řádně vybraných kandidátů; domnívá se, že důvěryhodnost procesu i budoucí rady Regulačního orgánu pro elektronická média lze obnovit pouze návratem k zákonné fázi procesu a uznáním výsledku posledního inkluzivního výběrového řízení;

49. vyjadřuje znepokojení nad nezávislostí, důvěryhodností a integritou srbského mediálního prostředí; upozorňuje zejména na šíření dezinformací a proruské propagandy v státních sdělovacích prostředcích; vyzývá srbskou vládu, aby přijala vhodná opatření k zajištění transparentnosti sdělovacích prostředků, přesnosti informací a dodržování novinářských standardů; naléhavě vyzývá Srbsko, aby zvrátilo zhoršování situace v oblasti svobody sdělovacích prostředků a sladilo se s Evropským aktem o svobodě sdělovacích prostředků⁸; zdůrazňuje, že posílení mediální a digitální gramotnosti má zásadní význam pro boj proti dezinformacím, zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a protiunijním narativům a pro posílení demokratické odolnosti; vyzývá Srbsko, aby dále rozvíjelo a provádělo komplexní a inkluzivní iniciativy v oblasti mediální gramotnosti v celém vzdělávacím systému;
50. se znepokojením bere na vědomí rozsáhlou kontrolu, kterou mají politické strany nad jmenováním do funkcí ve veřejném sektoru, ve státních agenturách, státních podnicích, dozorčích radách a klíčových regulačních orgánech, neboť politická záštita oslabuje profesionalitu a odpovědnost správy;
51. zdůrazňuje význam ochrany akademické svobody a institucionální autonomie v souladu se zásadami Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání; vyjadřuje hluboké znepokojení nad zprávami o finančním, administrativním a fyzickém nátlaku na akademické pracovníky a o zásahu vládních opatření do institucionální autonomie univerzit, včetně politických hrozeb vůči rektorovi Univerzity Bělehradu a děkanům fakult v celém Srbsku, propouštění akademických pracovníků a údajných policejních zásahů v prostorách univerzit; vyzývá srbské orgány, aby tyto praktiky okamžitě ukončily a plně respektovaly autonomii univerzit v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech; odsuzuje politický tlak vyvíjený na univerzity a další výzkumné instituce; odsuzuje očerňování profesorů, výzkumných pracovníků a dalších akademických pracovníků v provládních sdělovacích prostředcích; odsuzuje policejní razii v prostorách Bělehradské univerzity, kterou odvysílaly provládní bulvární sdělovací prostředky, jako další formu nátlaku a zastrasování akademické obce a akademických svobod;
52. se znepokojením konstatuje, že jednání srbské vlády v oblasti vzdělávání a akademické svobody podkopává standardy podle kapitol 25 a 26, což jsou jediné dvě kapitoly, které Srbsko předběžně uzavřelo; vyzývá Komisi, aby posoudila, zda jsou i nadále splněny podmínky pro předběžné uzavření kapitol 25 a 26;

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

53. vyjadřuje vážné znepokojení nad rostoucím politickým vměšováním do kulturních institucí v Srbsku, včetně tlaku na umělecké programování, správní struktury a rozhodování o financování, jakož i na instituce a odborníky v oblasti ochrany kulturního dědictví; bere na vědomí zprávy o omezování přístupu ke kulturnímu obsahu, které oslabuje právo občanů účastnit se kulturního života, o rušení kulturních programů, propouštění kulturních pracovníků a tlaku na odborníky zapojené do ochrany kulturního dědictví; zdůrazňuje, že svoboda uměleckého projevu, institucionální autonomie a profesionální nezávislost jsou nedílnou součástí demokratického života; vyzývá srbské orgány, aby tyto zásady plně dodržovaly v souladu s evropskými normami a Evropskou úmluvou o lidských právech a aby zavedly transparentní a odpolitizovanou kulturní správu založenou na zásluhách, která zajistí spravedlivé a nezávislé přidělování veřejných finančních prostředků a příznivé prostředí pro kulturní a kreativní odvětví bez politického vměšování;
54. znovu opakuje, že Srbsko musí zajistit důsledné a účinné provádění legislativního a institucionálního rámce pro dodržování základních práv, zejména pokud jde o politiky zabývající se násilím páchaným na ženách, deinstitucionalizací a násilím páchaným na dětech; vyjadřuje znepokojení nad trvale vysokým výskytem genderově podmíněného násilí v Srbsku, včetně jeho digitálního rozměru, a vyzývá srbské orgány, aby na tuto situaci reagovaly tím, že vypracují příslušné akční plány, poskytnou potřebné financování a zajistí implementační mechanismy;
55. vyzývá Srbsko, aby zajistilo dodržování práv všech národnostních menšin v praxi a projevilo upřímné odhodlání vyřešit zbývající otázky, včetně přístupu ke vzdělání, informacím, vyhrazenému mediálnímu prostoru, financování, zařízením a bohoslužbám v menšinových jazycích, jakož i plného zastoupení na všech úrovních správy v souladu se zásadou reciprocity, kdykoli je to možné, a se všemi příslušnými evropskými normami; vyjadřuje politování nad tím, že od roku 2025 nejsou národnostní menšiny zastoupeny na ministerské úrovni, zejména pokud jde o portfolio lidských práv a práv menšin; konstatuje, že ačkoli je právní a politický rámec Srbska týkající se ochrany národnostních menšin obecně zaveden, přetrvávají významné nedostatky v jeho účinném a důsledném provádění; bere na vědomí značné zpoždění při přípravě nového akčního plánu pro uplatňování práv národnostních menšin, který byl nakonec přijat dne 28. května 2026, a zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby jej Srbsko urychleně realizovalo; vyzývá k přijetí dalších konkrétních opatření, včetně jasných harmonogramů, odpovídajících zdrojů a spolehlivých monitorovacích mechanismů; vyzývá k plnému provádění antidiskriminačních právních předpisů a ke zvýšení úsilí o nediskriminační zacházení se všemi národnostními a jinými menšinami; vyzývá k účinnému vyšetřování trestných činů motivovaných nenávistí a k odsouzení jejich pachatelů; důrazně odsuzuje útoky na menšinové komunity a jejich zastrašování

a šikanu, včetně Slováků, Rumunů, Bulharů a Chorvatů, a používání urážlivých označení těchto etnik ve státních sdělovacích prostředcích; zdůrazňuje, že měřitelný a ověřitelný pokrok v ochraně menšin by měl být považován za součást tematického okruhu základních zásad s jasnými referenčními hodnotami a monitorováním;

56. zdůrazňuje, že přístup ke vzdělání v menšinových jazycích zůstává v praxi omezen a musí být neprodleně zaručen na všech úrovních a bez administrativních překážek v souladu se základními právy menšin; vyzývá Srbsko, aby chránilo a podporovalo kulturní dědictví a tradice svých národnostních menšin a zejména aby vytvořilo pozitivní atmosféru pro vzdělávání v menšinových jazycích, a vyjadřuje politování nad porušováním práv menšin v této oblasti; zdůrazňuje, že je třeba zajistit dostatečný počet učitelů, učebnic a učebních pomůcek; vyzývá Srbsko, aby se zdrželo zneužívání národních identit, a důrazně odsuzuje zaznamenané případy nenávistných verbálních projevů proti některým z nich;
57. uznává úlohu rad národnostních menšin, vyjadřuje však znepokojení nad jejich omezenými kapacitami a vyzývá k odpovídající finanční a institucionální podpoře s cílem zajistit jejich nezávislost;
58. důrazně odsuzuje pokusy srbských orgánů oslabit národní identitu komunit v zemi; vyjadřuje v této souvislosti znepokojení nad propagací narativů, jako je tzv. „šopský národ“, jejichž cílem je popřít existenci bulharské komunity a její historické kořeny, kulturní dědictví a právo na sebeurčení, které je chráněno mezinárodním právem; vyzývá Srbsko, aby zajistilo právo na používání jmen a jazyka menšinových skupin, mj. v případě žen z bulharské menšiny; vyjadřuje znepokojení nad demografickým poklesem některých menšinových skupin;
59. vyzývá srbskou vládu, aby zajistila rovná práva chorvatské menšiny v Srbsku, stejně jako má srbská menšina rovná práva v Chorvatsku, a aby projevila upřímné odhodlání vyřešit zbývající otázky týkající se chorvatské menšiny; vyjadřuje politování nad kroky Srbska, jejichž cílem je přivlastnit si chorvatské kulturní dědictví a původ jeho literární tradice či zpochybnit status chorvatského jazyka; zároveň vítá schválení předškolního vzdělávání v chorvatštině v Tavankutu; očekává, že bude okamžitě zahájeno plná implementace, a vybízí vnitrostátní a místní orgány, aby pokračovaly v dialogu s chorvatskou národní radou;
60. poukazuje na situaci rumunské menšiny v Srbsku a vyzývá srbské orgány, aby přijaly veškerá opatření k tomu, aby mohla požívat veškerých jazykových, náboženských, vzdělávacích a kulturních práv, mimo jiné díky usnadnění přístupu ke vzdělávání, bohoslužbám a sdělovacím prostředkům v rumunském jazyce, a dále je žádá, aby podporovaly inkluzivní politiky, které chrání identitu jejích členů

a jejich účast na veřejném životě; vyzývá srbské orgány, aby nerozlišovaly mezi Valachy a Rumuny; vyjadřuje politování nad situací rumunské pravoslavné církve v Srbsku, která není státem oficiálně uznána jako tradiční církev, což pro rumunské církve a duchovní představuje značnou výzvu při bohoslužbách pro rumunskou komunitu;

61. znovu vyjadřuje znepokojení nad restriktivním a svévolným prosazováním zákona o trvalém a přechodném pobytu v souvislosti s výmazem adres tisíců Albánců na jihu Srbska z evidence obyvatel; vyzývá ministerstvo vnitra, aby co nejdříve zveřejnilo komplexní statistiku občanů z Medveđe, Bujanovce a Preševa, jejichž adresy byly v letech 2011 až 2024 vymazány z evidence, rozdělenou podle státní příslušnosti / národnosti; zdůrazňuje, že ministerstvo pro veřejnou správu a místní samosprávu musí zastavit proces vyřazování občanů s pasivizovanými adresami z jednotného seznamu voličů;
62. vyzývá Srbsko, aby zajistilo plné provádění strategie začleňování Romů, včetně odpovídajícího financování, koordinace a monitorování za účasti romských komunit; vyzývá k přijetí opatření, která zajistí rovný přístup ke vzdělání a zabrání segregaci;
63. vyjadřuje znepokojení nad rostoucím politickým vlivem náboženských institucí a vyzývá orgány, aby zajistily respektování sekularismu, rovné zacházení a plné uznání všech náboženských komunit;
64. odsuzuje přetrvávající atmosféru nepřátelství, diskriminace a nenávistných projevů vůči LGBTIQ+ osobám v Srbsku; vyzývá Srbsko, aby zlepšilo provádění právních předpisů týkajících se trestných činů z nenávisti, nenávistných verbálních projevů a zákazu diskriminace; vybízí srbské orgány, aby neprodleně obnovily legislativní proces týkající se zákona o rovnosti žen a mužů a zákona o svazcích osob stejného pohlaví s cílem posílit ochranu základních práv a zajistit soulad s evropskými normami v oblasti rovnosti a nediskriminace;
65. konstatuje, že zpráva o obchodování s lidmi zdůrazňuje skutečnost, že příslušné orgány v Srbsku ne zcela splňují minimální normy pro odstranění obchodování s lidmi, a to navzdory tomu, že ve srovnání s předchozím vykazovaným obdobím se jejich snahy zintenzivnily; vyzývá orgány, aby tyto nedostatky řešily posílením přístupů zaměřených na oběti, zajištěním účinného a odrazujícího stíhání, zlepšením interinstitucionální koordinace a posílením spolupráce s občanskou společností v souladu s mezinárodními normami.

Usmíření a dobré sousedské vztahy

66. očekává, že Srbsko bude plně spolupracovat s Kosovem s cílem konečně postavit před soud pachatele teroristického útoku v Banjské v roce 2023; vyjadřuje politování nad tím, že Srbsko dosud nezačalo

stíhat viníky, zejména bývalého místopředsedu Srbské listiny Milana Radoičiće; opakuje, že všechny osoby odpovědné za násilné činy musí být pohnány k odpovědnosti a neprodleně postaveny před soud v souladu se zásadami právního státu a spravedlivého procesu; důrazně odsuzuje útok na kanál Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac na severu Kosova v listopadu 2024 a požaduje, aby byli pachatelé co nejdříve zadrženi a stíháni; vyzývá Srbsko, aby bez dalšího odkladu reagovalo na žádost Kosova z ledna 2025 o vzájemnou právní pomoc v souvislosti s tímto útokem a aby při vyšetřování plně spolupracovalo;

67. uznává důležitou úlohu Srbska v regionu západního Balkánu a zároveň důrazně odsuzuje veškeré kroky nebo pokusy o prosazení sféry vlivu, která by narušila svrchovanost a územní celistvost sousedních zemí;
68. připomíná, že normalizace vztahů s Kosovem a provádění všech dohod dosažených v rámci dialogu mezi Bělehradem a Prištinou jsou i nadále nedílnou a základní součástí evropské perspektivy Srbska; zdůrazňuje, že konkrétní, trvalý a ověřitelný pokrok v této oblasti má zásadní význam pro posílení regionální stability a pokrok v evropské perspektivě země; zdůrazňuje, že normalizaci nelze považovat za druhořadý problém, ale musí zůstat absolutní politickou prioritou; zdůrazňuje, že je důležité dále posílit zprostředkovatelské úsilí EU s cílem překonat současnou patovou situaci;
69. opakuje, že dobré sousedské vztahy a regionální spolupráce jsou i nadále základními prvky procesu rozšíření; zdůrazňuje, že je důležité, aby Srbsko rozvíjelo dobré sousedské vztahy, zejména prováděním dohod s členskými státy EU;
70. zdůrazňuje, že evropská integrace nemůže jít ruku v ruce s koncepcí „srbského světa“, jejímž cílem je oslabit mír a stabilitu v regionu; zdůrazňuje, že tyto narativy jsou v rozporu se zásadami dobrých sousedských vztahů a regionální spolupráce, které jsou základními prvky procesu přistoupení k EU; zdůrazňuje, že tyto narativy ohrožují proces normalizace vztahů s Republikou Kosovo; vyzývá srbské orgány, aby se zdržely rétoriky a kroků, které by mohly podněcovat regionální napětí;
71. důrazně odsuzuje opakující se případy nenávistných verbálních projevů, nepřátelské rétoriky a štvavých narativů namířených proti sousedním zemím, zejména Bulharsku, Chorvatsku, Kosovu a Albánii, a to i ze strany veřejných činitelů a sdělovacích prostředků; zdůrazňuje, že tento diskurz je neslučitelný s evropskými hodnotami a podkopává důvěru, usmíření a regionální stabilitu; vyzývá srbské orgány, aby aktivně bojovaly proti nenávistným verbálním projevům, zajistily odpovědnost a podporovaly atmosféru respektu a konstruktivního dialogu v regionu;

72. opakuje svou výzvu ke zlepšení kvality dialogu prostřednictvím účasti žen, zvýšení transparentnosti vůči veřejnosti a přiměřeného zapojení občanské společnosti;
73. znovu vyjadřuje svou plnou podporu dialogu, který zprostředkovává EU, a vítá prodloužení mandátu Petera Sørensenena jakožto zvláštního zástupce EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou do 29. února 2028;
74. připomíná význam konstruktivního zapojení kosovských a srbských orgánů s cílem pokročit v provádění dohody o cestě k normalizaci a její prováděcí přílohy, která zůstává platná a právně závazná pro obě strany; vyzývá jak Kosovo, tak Srbsko, aby provedly bruselskou i ochridskou dohodu, včetně vytvoření sdružení/společenství obcí se srbskou většinou, a k tomu, aby Srbsko přestalo bránit členství Kosova v regionálních i mezinárodních organizacích a aby se Srbsko i Kosovo vyvarovaly jednostranných kroků, které by mohly ohrozit dialog;
75. odsuzuje opakovanou negativní, agresivní a šovinistickou rétoriku srbských politických představitelů vůči sousedním zemím a národům, která podkopává úsilí o navázání dobrých sousedských vztahů, včetně neústavních oslav Dne Republiky srbské, což ohrožuje stabilitu a územní celistvost Bosny a Hercegoviny; vyzývá Srbsko, aby se zdrželo stupňujících se narativů a zajistilo, aby jeho bezpečnostní a obranná politika byla v souladu s evropskými hodnotami a respektovala dobré sousedské vztahy;
76. odsuzuje agresivní a štvavou rétoriku srbského prezidenta vůči sousedním zemím, když bez důkazů tvrdí, že Chorvatsko, Albánie a Kosovo se připravují na útok na Srbsko, a používá ji jako záminku k nákupu čínských nadzvukových střel;
77. lituje, že Srbsko pokračuje v pokusech izolovat sousední zemi Kosovo od mezinárodní scény tím, že vede kampaň proti jeho uznání nebo ho vylučuje z mezinárodních organizací; vyzývá Srbsko, aby přestalo bránit žádosti Kosova o členství v Radě Evropy, neboť to je v rozporu s dohodou mezi Kosovem a Srbskem o normalizaci vztahů z roku 2013;
78. vyzývá Srbsko, aby aktivněji přistupovalo k řešení popírání válečných zločinů a historického revizionismu, zejména v souvislosti s válkami v Chorvatsku, Bosně a Hercegovině a Kosovu; vyzývá srbské orgány, aby dosáhly spravedlnosti pro oběti tím, že uznají a budou respektovat soudní rozsudky ve věci válečných zločinů, budou bojovat proti beztrestnosti za válečné zločiny a podpoří vnitrostátní státní zástupce při stíhání pachatelů; důrazně odsuzuje rozsáhlé veřejné popírání mezinárodních rozsudků za válečné zločiny, včetně popírání genocidy ve Srebrenici; požaduje, aby byly popírání válečných zločinů a oslava válečných zločinců zahrnuty do trestního

zákoníku s cílem stíhat jakoukoli formu popírání válečných zločinů, o nichž bylo rozhodnuto v rozsudcích Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii a Mezinárodního soudního dvora;

79. vyjadřuje politování nad tím, že Srbsko neprokázalo skutečné odhodlání řešit svou minulost a účinně vyšetřovat a stíhat válečné zločiny, což se odráží v tom, že neobvinilo vysoce postavené podezřelé osoby, že od roku 2023 neexistuje vrchní státní zástupce pro válečné zločiny a že veřejnost široce popírá mezinárodní rozsudky týkající se válečných zločinů, včetně popírání genocidy v Srebrenici; vyjadřuje politování nad tím, že vládnoucí strana provládní sdělovací prostředky nadále poskytují prostor odsouzeným válečným zločincům pro historický revizionismus a nenávistné projevy;
80. opakuje svůj postoj, že je důležité otevřít a zveřejnit válečné archivy, a znovu vyzývá k otevření archivů bývalé Jugoslávie, zejména k zajištění přístupu ke spisům bývalé jugoslávské tajné služby (UDBA) a kontrarozvědky Jugoslávské lidové armády (KOS) a k vrácení spisů vládám nástupnických států, pokud o to požádají;
81. zdůrazňuje potřebu smysluplné regionální spolupráce při řešení válečných zločinů tím, že se zabrání konfliktům jurisdikcí a zajistí se, aby válečné zločiny byly stíhány bez jakékoli diskriminace, a zdůrazňuje, že všechny zbývající otázky v tomto ohledu musí být plně vyřešeny;
82. konstatuje, že nevyřešené případy „pohřešovaných osob“ zůstávají závažným problémem a významnou překážkou pro normalizaci vztahů; naléhavě vyzývá Srbsko, aby zintenzivnilo své úsilí o usmíření a zaujalo aktivnější přístup; vyzývá Srbsko, aby plně spolupracovalo se soudními orgány členských států EU při vyšetřování válečných zločinů, včetně zločinů spáchaných na pohřešovaných osobách, a aby poskytlo veškeré relevantní informace, které by umožnily jejich identifikaci; vyzývá ke smysluplné dvoustranné spolupráci s ostatními dotčenými státy prostřednictvím rychlé výměny informací, mimo jiné prostřednictvím přístupu k dokumentaci a archivům a prostřednictvím řešení případů pohřešovaných osob, řešení dědických záležitostí, stíhání válečných zločinů a navrácení kulturních statků; naléhavě vyzývá Srbsko, aby konečně přijalo dlouho avizovaný zákon o pohřešovaných osobách, a to skutečně inkluzivním a transparentním způsobem;
83. odsuzuje využívání srbské pravoslavné církve k šíření srbského vlivu v celém regionu a vyzývá náboženské vůdce v zemi, aby propagovali sdělení, která podporují dobré sousedské vztahy a porozumění mezi různými zeměmi a náboženstvími v regionu, a aby aktivně bránili kultuře konfrontace; vyzývá k ochraně náboženských menšin v Srbsku a Kosovu a k zajištění přístupu na místa konání bohoslužeb;

Sociální a hospodářské reformy

84. připomíná, že podpora z plánu reforem a růstu je podmíněna dodržováním účinných demokratických mechanismů, včetně parlamentního systému s více stranami, svobodných a spravedlivých voleb, pluralitních sdělovacích prostředků, nezávislého soudnictví, právního státu a plnění všech závazků v oblasti lidských práv, jakož i konstruktivním zapojením do normalizace vztahů s Kosovem; se znepokojením konstatuje, že v lednu 2026 Komise přesto schválila první uvolnění finančních prostředků pro Srbsko v rámci nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu; vyzývá Komisi, aby vysvětlila, jak byly splněny předběžné podmínky; konstatuje, že poskytnutí finančních prostředků Srbsku vysílá špatný signál ostatním zemím, které usilují o členství v EU, a je známkou toho, že finanční prostředky EU lze získat i bez skutečného pokroku v reformách souvisejících s přistoupením; domnívá se, že evropské financování by mělo lépe podporovat demokratické reformy v zemi; vyzývá k tomu, aby bylo stávající a budoucí financování EU v této oblasti přeprogramováno tak, aby více finančních prostředků směřovalo na podporu reforem soudnictví, protikorupčních opatření, nezávislých sdělovacích prostředků a organizací občanské společnosti a nezávislého kulturního odvětví s cílem podpořit jejich kritickou práci; zdůrazňuje, že podpora poskytovaná prostřednictvím srbské vlády by měla být okamžitě pozastavena, protože nedošlo k jasnému a věrohodnému pokroku v oblasti právního státu, svobody sdělovacích prostředků a volebních podmínek;
85. konstatuje, že proces přistoupení k EU je založen na sbližování vnitrostátních právních předpisů s *acquis* EU; zdůrazňuje, že je třeba vyvinout další úsilí při provádění reforem správy veřejných financí a veřejné správy a při řešení přetrvávajících omezení správní kapacity prostřednictvím trvalých investic EU do vysoce kvalitních rámců pro rozvoj kapacit a sdílení znalostí; vyzývá Srbsko, aby zintenzivnilo úsilí a zvýšilo investice do socioekonomického rozvoje svých příhraničních regionů s cílem řešit vyhlazování a zajistit obyvatelům přístup k základním službám, včetně profesních příležitostí, zdravotní péče a vzdělávání;
86. vyzývá EU a země západního Balkánu, aby vytvořily rámec pro spolupráci mezi Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO) a jeho protějšky ze západního Balkánu a urychleně uzavřely dvoustranné pracovní ujednání s EPPO s cílem zajistit, aby EPPO mohl účinně vykonávat své pravomoci týkající se financování z NPP III a nástroje pro západní Balkán v přijímajících zemích; vyzývá k tomu, aby byly finanční prostředky v rámci budoucího nástroje Globální Evropa vypláceny na základě přísné podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;
87. vyjadřuje znepokojení nad objemem a rozsahem zadávaných zakázek, které jsou vyňaty ze stávajícího legislativního rámce pro zadávání

veřejných zakázek;

88. vítá návrh Komise zahájit jednání se Srbskem a dalšími zeměmi západního Balkánu s cílem začlenit je do režimu EU „roam like at home“; zdůrazňuje, že rozšíření oblasti „roam like at home“ na západní Balkán by přineslo hmatatelné výhody občanům i podnikům, podpořilo mezilidské kontakty, posílilo hospodářské vazby a podpořilo vzdělávací výměny a cestovní ruch; vyzývá k urychlenému přijetí mandátů k jednání a včasnému uzavření dvoustranných dohod s partnery ze západního Balkánu;
89. vítá skutečnost, že banky v Srbsku oficiálně začaly provádět přeshraniční transakce v eurech prostřednictvím systému jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA);
90. s politováním bere na vědomí demografické výzvy, jimž Srbsko čelí v důsledku stárnutí obyvatelstva a nízké porodnosti, které ještě zhoršuje odchod mladých lidí způsobený politickou nejistotou a socioekonomickými obtížemi;
91. vyzývá Srbsko, aby posílilo ochranu zdraví a bezpečnosti při práci přijetím zvláštních vnitrostátních politik týkajících se psychosociálních a nových rizik, a to i v zakázkové ekonomice a ekonomice platform, a zaručením účinného práva pracovníků odpojit se; vyzývá Srbsko, aby zajistilo, že se na pracovníky v domácnosti budou plně vztahovat právní předpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a že budou účinně chráněni v praxi, a to i prostřednictvím vhodných mechanismů inspekce práce a prosazování; vyzývá Srbsko, aby zajistilo rovné odměňování žen a mužů přijetím účinných opatření, která budou schopna dosáhnout měřitelného pokroku při snižování rozdílů;
92. vyzývá Srbsko, aby uvedlo své právní předpisy týkající se práva na stávku do souladu s normami MOP; vyzývá Srbsko, aby zvýšilo úsilí o snížení rozdílů v zaměstnanosti žen a mužů a aby podporovalo měřitelný pokrok v zastoupení žen ve výkonných funkcích;
93. konstatuje, že sociální dialog a konzultace se sociálními partnery jsou i nadále slabé, a vyzývá orgány, aby posílily kolektivní vyjednávání, a to v právních předpisech i v praxi, a aby využily nástroj pro reformy a růst pro západní Balkán na podporu budování kapacit sociálních partnerů; konstatuje, že vyplácení prostředků z Nástroje pro reformy a růst pro západní Balkán musí být i nadále podmíněno zapojením sociálních partnerů do přípravy programu reforem;
94. opakuje, že je třeba, aby Srbsko posílilo transparentnost, pokud jde o prověřování přímých zahraničních investic;

Energetika, životní prostředí, udržitelný rozvoj a konektivita

95. bere na vědomí politicky citlivý vývoj týkající se ropné a plynárenské

společnosti Naftna Industrija Srbije (NIS) a přeměny její vlastnické struktury v souvislosti se sankcemi uvalenými Spojenými státy a většinovým vlastnictvím NIS ruskými společnostmi Gazprom a Gazprom Neft; bere na vědomí zapojení a podporu EU a Chorvatska při hledání udržitelného řešení této krize; zastává názor, že základním cílem bezpečnostní politiky Srbska je ukončit závislost na dodávkách ruské energie;

96. vyzývá srbské orgány, aby urychleně zvýšily úsilí o diverzifikaci zdrojů dodávek plynu, mimo jiné prostřednictvím posílené regionální propojenosti, investic do energie z obnovitelných zdrojů a sladění se strategií EU pro energetickou diverzifikaci; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory úsilí Srbska o diverzifikaci dodávek energie, které v současné době získává z Ruska, vedly nedávné rozhovory k uzavření nové dohody o dovozu plynu s Ruskem, což podkopává pokrok země při sbližování s energetickou politikou EU a vyvolává vážné otázky ohledně závazku Srbska snížit svou strategickou závislost na ruských zdrojích energie; konstatuje, že energetickou diverzifikaci lze považovat za součást strategické orientace země;
97. opakuje, že je důležité chránit v Srbsku environmentální normy, zejména pokud jde o těžební projekty, a zároveň plně respektovat práva místních komunit;
98. vyzývá Srbsko, aby řádně a transparentně kontrolovalo a hodnotilo přímé zahraniční investice ze zahraničí, zejména pokud jde o environmentální normy a udržitelnost; vyjadřuje znepokojení nad údajným zhoršováním životního prostředí a sociálním dopadem spojeným s rozsáhlými těžebními projekty a nad závažnými dopady těžebních a průmyslových činností, do nichž jsou zapojeni čínští investoři, na životní prostředí a veřejné zdraví, což vedlo k intenzivnější těžbě mědi, zlata a dalších vzácných materiálů v obcích Bor a Majdanpek; zdůrazňuje, že Srbsko musí při schvalování a provádění těchto projektů plně chránit svůj ústavní pořádek, zajistit přísné dodržování norem v oblasti životního prostředí a chránit práva místních a národnostních menšin; vyzývá srbské orgány, aby zajistily plnou transparentnost, odpovědnost a náležitou péči při zadávání veřejných zakázek, privatizaci a udělování koncesí zahrnujících společnosti vlastněné zahraničním státem, včetně čínských dodavatelů;
99. je znepokojen nedávnými blokádami na hraničních přechodech do schengenského prostoru ze strany profesionálních řidičů ze zemí západního Balkánu v souvislosti s prováděním systému vstupu/výstupu (EES), které ohrožují živobytí lidí v kandidátských zemích a potenciálně narušují dodavatelské řetězce v EU; vyzývá Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy posoudila pragmatická a právně obhajitelná řešení, která by vyvážila provozní realitu v odvětví dopravy s potřebou zachovat integritu schengenského *acquis*, zajistila vhodné záruky a zabránila

jakémukoli jejich zneužití;

100. vyzývá Srbsko, aby zvýšilo své úsilí o provedení příslušného *acquis* v oblasti životního prostředí a klimatu ve vnitrostátním právu a aby zajistilo řádné uplatňování norem ochrany životního prostředí; vyzývá srbské orgány, aby zvýšily transparentnost a posuzování dopadů veškerých investic, včetně čínských a ruských; vítá přijetí zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a zákona o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí; zdůrazňuje však, že účinné provádění má i nadále zásadní význam, zejména zajištění toho, aby všechny projekty podléhaly úplným a transparentním postupům posuzování, aby účast veřejnosti byla smysluplná a včasná a aby žádné správní postupy neumožňovaly projektům obcházet komplexní environmentální kontrolu;

101. vyzývá Srbsko, aby urychlilo sbližování se směrnicí o ptácích a směrnicí o stanovištích a výrazně zvýšilo úsilí o určení a předběžné určení lokalit pro síť Natura 2000 s cílem splnit základní povinnosti podle kapitoly 27, jakož i rozšířit a účinně spravovat chráněné oblasti, včetně posílení prosazování právních předpisů proti trestné činnosti poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy; vyjadřuje znepokojení nad rostoucím tlakem těžebního průmyslu na oblasti s vysokou hodnotou biologické rozmanitosti, včetně chráněných oblastí a pralesních ekosystémů; znovu vyjadřuje politování nad nedostatečnou reakcí na znečištění v důsledku těžební činnosti v regionu, zejména znečištěním řeky Dragovištica, a nad škodlivými dopady na zdraví místních obyvatel a životní prostředí;

◦

◦ ◦

102. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení předsedovi Evropské rady, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vládám a parlamentům členských států a aby zajistila jeho překlad do srbštiny a předala jej prezidentovi, vládě a Národnímu shromáždění Srbska.